

Gyermek kultúra mesterszak záróvizsgatételei és szakirodalmi 2024-2025. PTE KPVK Szekszárd

1. A gyermek kultúra közvetítésének folyamata és áthagyományozódása, tartalmi elemei, valamint közvetítő rendszere és ennek szervezeti keretei, intézményei, eszközei, feltételei.

Irodalom:

Bús Imre (2021): A gyermek kultúra alapelemei.

https://kpvk.pte.hu/sites/kpvk.pte.hu/files/PDF/50_a_gyermek_kultura_alapelemei.pdf

2. A játék szerepe az ember életében, kultúrájában és egyedfejlődésében. A játék fogalmi jellemzői, típusai, feltételei és megjelenése családban és különböző közösségi programokban.

Irodalom:

Bús Imre: Játékos emberiség: a játék szerepe az ember életében az őskortól napjainkig. In: Bús Imre, Klein Ágnes, Tancz Tünde (szerk.) (2012): Nevelés- és művelődéstörténeti tanulmányok. PTE IGYK, Szekszárd

Bús Imre (2013): Játék és kultúra. A játék szerepe a gyermekek kultúraelsajátításában. Iskolakultúra, 5-6. sz.

<https://www.iskolakultura.hu/index.php/iskolakultura/article/view/21397>

Huizinga, Johan (1990): Homo Ludens. Universum Kiadó, Szeged

3. A gyermek kultúra fogalom értelmezése nemzetközi viszonylatban, a kutatások interdiszciplináris megjelenési formái és azok témái. A gyermek kultúra megjelenésének változási csomópontjai térben és időben. Kulturális javak átörökítésének különböző módjai, gyermek sorsok a világban.

Irodalom:

Klein, Ágnes: A gyermek kultúra fogalma és megjelenési formái angol és német nyelvterületen. In: Bús, Imre (szerk.): Gyermek – kultúra – pedagógia. Szekszárd, Magyarország: PTE KPVK Dienes Zoltán Gyermek kultúra és Pedagógiai Továbbképző Kutatóközpont (2021) 368 p. pp. 79-86., 8 p.

4. Nyelv, gondolkodás, társadalmi kapcsolatok a digitális kultúrában

Irodalom:

Karikó Sándor (szerk.): *Ifjúság a globális térben*. Szeged, SZTE Kiadó, 2016.

Szécsi Gábor: *Nyelv, média, közösség*. Budapest, Gondolat Kiadó, 2013.

Szécsi Gábor: *Média és társadalom az információ korában*. Budapest, Akadémiai Kiadó, 2016.

5. A „gyermekkor elillanása” az információ korában, a digitális médiatechnológiák hatása a gyermekek nyelvi és mentális fejlődésére

Irodalom:

Karikó Sándor (szerk.): *Ifjúság a globális térben*. Szeged, SZTE Kiadó, 2016.

Nagy Andor: *Médiapedagógia. Televízió a családban és az iskolában*. Pécs, Seneca Kiadó, 1993.

Szécsi Gábor: *Média és társadalom az információkorában*. Budapest, Akadémiai Kiadó, 2016.

6. Média- és digitális függőségek gyermekkorban, a tömegmédia hatása a gyermekek énképre, fogalmi világára

Irodalom:

Nagy Andor: *Médiapedagógia. Televízió a családban és az iskolában*. Pécs, Seneca Kiadó, 1993.

Szécsi Gábor: *Média és társadalom az információ korában*. Budapest, Akadémiai Kiadó, 2016.

7. A tömegkommunikáció elméletei és modelljei, a médiahatás, a médiaértés és az érzelmi-értelmi fejlődés összefüggései, médiapszichológiai vonatkozásai.

Irodalom:

N. Kollár Katalin, Szabó Éva (2004): A média megértése gyerekkorban. In. *Pszichológia pedagógusoknak*. TAMOP 4.2.5.

Boronkai Dóra (2012): *Médiapszichológia*. Digitális és interaktív oktatási segédanyag. Információ – Tudás – Érvényesülés. TAMOP – 4.1.2.A/1-11/1-2011-0041. PTE IGYK. Szekszárd.

8. A gyermekmédia fő műfajainak bemutatása, a filmnyelv jellemzői, a realitás, a történetek és a jellemek megértésének, megítélésének életkori sajátosságai.

Irodalom:

N. Kollár Katalin, Szabó Éva (2004): A média megértése gyerekkorban. In. *Pszichológia pedagógusoknak*. TAMOP 4.2.5.

Boronkai Dóra (2012): *Médiapszichológia*. Digitális és interaktív oktatási segédanyag. Információ – Tudás – Érvényesülés. TAMOP – 4.1.2.A/1-11/1-2011-0041. PTE IGYK. Szekszárd.

9. Új tanulási technikák és érvényesülés a digitális világban

Irodalom:

Benedek András: Mobil tanulás és az egész életen át megszerezhető tudás. In: Nyíri Kristóf (szerk.): *Mobiltársadalomkutatás*. Budapest, MTA, 2007.

Nagy Andor: *Médiapedagógia. Televízió a családban és az iskolában*. Pécs, Seneca Kiadó, 1993.

10. A médiapedagógia fogalma, elvei és eszközei

Irodalom:

Nagy Andor: *Médiapedagógia. Televízió a családban és az iskolában*. Pécs, Seneca Kiadó, 1993.

11. Elméleti modellek a kulturális különbségek értelmezéséhez

Irodalom:

Niedermüller Péter: A kultúraközi kommunikációról. In: Béres I. – Horányi Ö. (szerk.): *Társadalmi kommunikáció*. Budapest, Osiris Kiadó, 1999, 96-112.o.

Nyíri Kristóf – Szécsi Gábor (szerk.): *Szóbeliség és írásbeliség. A kommunikációs technológiák története Homérosztól Heideggerig*. Budapest, Áron Kiadó, 1998

Bernhard Waldenfels: *A normalizálás határai. Tanulmányok az idegen fenomenológiájáról*. Budapest, Gond-Cura Alapítvány, 2005.

12. Kultúra és személyiség kapcsolata

Irodalom:

Lakatos-Báldy Zsuzsanna: Vállalati interkulturális kommunikáció. In: Sós Péter János- Szécsi Gábor (szerk.): *A Public Relations elmélete és gyakorlata*. Budapest-Pécs, MPRSZ, 2015. pp. 109-131.

Niedermüller Péter: A kultúraközi kommunikációról. In: Béres I. – Horányi Ö. (szerk.): *Társadalmi kommunikáció*. Budapest, Osiris Kiadó, 1999, 96-112.o.

13. A környezetkultúra kapcsolata a játékkal az óvodában/iskolában.

Irodalom:

Pálfy Sándor az óvodai játék környezetkultúrája. 2019. <https://ofi.oh.gov.hu/az-ovodai-jatek-kornyezetkulturaja>

Élni a kultúrát! – Játék, művészetpedagógia és tudomány. ELTE TÓK, Művészetpedagógiai Konferencia, 2021.

https://mpk.elte.hu/download/4_MPK_ELTE_konferenciakotet_2020_2021.pdf

14. Környezetkultúra tanítása, épített környezeti nevelés és tárgytervezés az iskolában/óvodában.

Irodalom:

Épített környezeti nevelés kisgyermekkorban. Konferenciakötet, 2018.

<https://www.tok.elte.hu/content/epített-kornyezet-neveles-kisgyermekkorban.t.4859>

Kapitány Á., Kapitány G.: Tárgyformálás, mint kommunikáció

https://real.mtak.hu/17583/4/a_targyformalas_mint_kommunikacio.pdf

Póczos V.: Tárgy- és környezetkultúra tanítás az 5.-11-évfolyamon. Vizuális Kultúra, 2021.

1/3. <https://vizualiskulturaujsag.hu/wp-content/uploads/2021/05/2.%20P%C3%B3czos2.pdf>

Tóth Eszter és Pataky Gabriella (szerk.) (2018): Épített környezeti nevelés kisgyermekkorban.

Eötvös Lóránd Tudományegyetem Tanító- és Óvóképző Kar, Budapest 2018. április 6. Pécs: kultúrAktív Egyesület

15. A gyermekkönyv fogalma és jellemzői. A hazai gyermekkönyv-kultúra és könyvkiadás. A kisgyermekek könyveinek sajátosságai és csoportjai. A befogadás gyermeki tényezői. A könyvválasztás szempontjai. A kortárs gyermekkönyvek szerepe a gyermekek kulturálódásának folyamatában.

Irodalom:

Dankó Ervinné 2004. Irodalmi nevelés az óvodában. Szakmódszertani kérdések. OKKER Kiadó. Budapest.

Gyöngy Kinga 2015 (szerk.). Első lépések a művészetek felé. I. kötet. Dialóg Campus Kiadó. Budapest-Pécs.

Lovász Andrea 2020. Navigátor. Kortárs gyerekirodalmi lexikon. Cerkabella Kiadó. Szentendre.

Petres Csizmadia Gabriella 2015. Fejezetek a gyermek- és ifjúsági irodalomból. Nyitrai Konstantin Filozófus Egyetem. Nitra-Chrenová.

16. A mese és a szocializáció. A mese mint az érzelmi intelligencia fejlesztésének eszköze.

Irodalom:

Bettelheim Bruno 1985. A mese bűvölete és a bontakozó gyermeki lélek. Gondolat Könyvkiadó. Budapest.

Boldizsár Ildikó 2004. Mesepoétika: írások mesékről, gyerekekről, könyvekről. Akadémiai Kiadó. Budapest.

Kádár Annamária 2013. Mesepszichológia - Az érzelmi intelligencia fejlesztése gyermekkorban. Kulcslyuk Kiadó. Budapest.

Nyitrai Ágnes 2016. Mese és mesélés. A mesék alkalmazásának lehetőségei a kritériumorientált fejlődésségítésben. Iskolakultúra 4:75-83.

17. Kisgyermek a digitális világban. A digitalizáció hatásai az egyes gyermeki szinterekre és azok minőségére. A STEM jelentősége a gyermeki tevékenységek formálásában.

Irodalom:

Csépe Valéria - Török, Ágoston 2020. Az okoseszközök használata kognitív idegtudományi nézőpontból. Gyermeknevelés Tudományos Folyóirat 2:133-145.

Konok Veronika - Peres Krisztina - Ferdinandy Bence - Jurányi Zsolt - Bunford Nóra -

Ujfalussy Dorottya Júlia - Réti Zsófia - Kampis György - Miklósi Ádám 2020. Hogyan hat a

mobileszköz-használat az óvodások figyelmére és társas-kognitív készségeire?

Gyermeknevelés Tudományos Folyóirat 2:13- 31.

Koscsoné Kolkopf Judit - Kiss Heléna 2020. „Digitális Honfoglalás” avagy 0–3 évesek a digitális világban. Gyermeknevelés Tudományos Folyóirat 2: 202-218.

Kósa Éva 2004. A média szerepe a gyerekek fejlődésében. In: Hitseker Mária – Szilágyi Zsuzsa (szerk.) Mindentudás Egyeteme 5. kötet. Kossuth Kiadó. Budapest. 165–187.

Lénárd András 2019. A digitális környezet következményei és lehetőségei kisgyermekkorban. Iskolakultúra 4–5:99–114.

18. A kutatási módszerek sajátos jellemzői a gyermekkultúra kutatásában. Adatgyűjtés, hipotézisek, kutatási kérdések, kvalitatív és kvantitatív kutatási módszerek a pedagógiai gyakorlatban.

Irodalom:

Ivanović, Josip: Bevezetés a pedagógiai kutatás módszertanába tankönyv. Szabadka, 2016.

https://www.magister.uns.ac.rs/files/kiadvanyok/bevpedkutmod/Bevezetes_a_pedagogiai_kutatasi_m.pdf

Kontra József: A pedagógiai kutatások módszertana. Kaposvári Egyetem. Kaposvár, 2011.

<https://mek.oszk.hu/12600/12648/12648.pdf>

19. Kognitív struktúra és annak fejlődési összefüggései a humán kultúra elsajátításában, egyes fejlődési paradigmák értelmezése szerint.

Irodalom:

Pléh, Csaba (2007) Az oktathatóság és az oktatás biológiai és kulturális háttere In: Agria Media 2006 : A digitális tanítási-tanulási környezet új tanári kompetenciákat és növekvő tanulási teljesítményt feltételez. Eszterházy Károly Főiskola Líceum Kiadó. pp. 13-25.

Csapó Benő (2001): A kognitív képességek szerepe a tudás szervezésében. In: Báthory Zoltán és Falus Iván (szerk.): Tanulmányok a neveléstudomány köréből. Osiris Kiadó, Budapest, 270-293.

Baross, J., & Király, I. (2017). A Természetes pedagógiáról dióhéjban: A kulturális tudás hálójában. Opus et Educatio, 4(1). Egyed, K., Gergely, G., & Király, I. (2009). Tanulni másoktól és másokról. Pszichológia, 29(3), 237-254.

20. Múlt – jelen, ősi tudás - népi hagyományok Identitás - nemzeti azonosságtudat.

Kultúra közvetítés elmélete. A KULTÚRA fogalma. A kultúra közvetítésének értelmezése, tudástartalmai. Archaikus ünnepek. Magyar kultúra – néphagyományok.

Irodalom:

Dömötör Tekla: Régi és mai magyar népszokások. Néprajz mindenkinek 3. Budapest, Tankönyvkiadó, 1983. ISBN: 9631792250

Katona Imre: Néprajz és gyermekvilág. Budapest, Pont Kiadó, 2001. ISBN: 9639312185

Szentesné Nagy Éva és Vass Katalin: A természet gyermekei avagy Ég és Föld gyermekei
Szerkesztette: Vass Katalin TMSZC nyomdája 2022 ISBN:978-615-01-5682-8

Tátrai Zsuzsanna – Karácsony Molnár Erika: Jeles napok, ünnepi szokások. Budapest,
1997 ISBN: 963901429X

Dezsőné Borbély Emma: Hagyomány és felelősség. Hagyományos forma, és mintakincs
napjaink tárgykultúrájában IV

21. Az iskolai/óvodai rendezvények fő típusai. A rendezvényszervezés alapvető fogalmai, személyi és tárgyi feltételei, pénzügyi és marketing alapismeretek.

Irodalom:

Köves Tamás (2016): A rendezvényszervezés ABC-je. I.kötet. Public Press Kft. Budapest

Szabó Ildikó (2006): Nemzeti ünnepek az iskolában. Új Pedagógiai Szemle 7-8.

22. A forgatókönyv készítésének alapvető ismeretei, a forgatókönyv jellemzői, a forgatókönyvkészítés szempontjai.

Irodalom:

Meggyesné Hosszu Tímea, Máténé Homoki Tünde (2013): Hogyan készítsünk forgatókönyvet óvodai vagy iskolai érzékenyítő eseményhez? In. *A társadalmi érzékenyítés módszertana kisgyermekkorban I.* „Mentor(h)áló 2.0 Program” TÁMOP-4.1.2.B.2-13/1-2013-0008 projekt. Szegedi Tudományegyetem. Szeged.

Barabásné Murgács Kinga: Óvodai ünnepek könyve. E-book.

23. A gyermek zenei fejlődése születéstől a gyermekkor végéig. Az intézményekben folyó zenei fejlesztés és azokon kívüli, gyermeket érő zenei hatások jelentősége.

Irodalom:

Forrai Katalin: Ének a bölcsődében. Budapest, Móra Könyvkiadó, 2016. ISBN: 9789634154556

Forrai Katalin: Ének az óvodában. Budapest, Móra Könyvkiadó, 2016. ISBN: 9789634153

Gyöngy Kinga(szerk.): Első lépések a művészetek felé II. AZ ének-zenei nevelés lehetőségei kisgyermekkorban. Budapest-Pécs, Dialóg Campus Kiadó, 2015. ISBN: 978-615-5376-54-2

Kodály Zoltán: Zene az óvodában. Budapest, Zeneműkiadó, 1958.